

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระการประกอบอาชีพ

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารลำดับที่ 38/ 2555

เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

1. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  2. เอกสารสาระการเรียนรู้ จำนวน 5 เล่ม ดังนี้
    - 2.1 สาระทักษะการเรียนรู้
    - 2.2 สาระความรู้พื้นฐาน
    - 2.3 สาระการประกอบอาชีพ
    - 2.4 สาระทักษะการดำเนินชีวิต
    - 2.5 สาระการพัฒนาสังคม
  3. เอกสารการดำเนินงาน จำนวน 4 เล่ม ดังนี้
    - 3.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
    - 3.2 คู่มือการดำเนินงาน (การบริหารจัดการ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนา
คุณภาพชีวิต (กพช.) การวัดและประเมินผลการเรียน)
    - 3.3 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน
    - 3.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
-

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สารประกอบอาชีพ

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สารประกอบอาชีพ

ISBN

เอกสารลำดับที่ 38/2555

พิมพ์ครั้งที่

จำนวนพิมพ์ เล่ม

จัดทำต้นฉบับและเผยแพร่

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินกลาง แขวงดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์ 02-2822853

โทรสาร 02-2813732

พิมพ์ที่

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามหลักปรัชญาและความเชื่อพื้นฐานในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ใหญ่มีการเรียนรู้และสั่งสมความรู้และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

ในปีงบประมาณ 2554 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง เป็นบุคลากรที่มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ด้วยคุณธรรมและจริยธรรม และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สำนักงาน กศน. จึงได้พิจารณาทบทวนหลักการ จุดหมาย มาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาสาระมาตรฐาน ทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มีความสอดคล้องตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และปรับปรุงเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 6 เรื่อง คือ

1. เอกสารสาระทักษะการเรียนรู้
2. เอกสารสาระความรู้พื้นฐาน
3. เอกสารสาระการประกอบอาชีพ
4. เอกสารสาระทักษะการดำเนินชีวิต
5. เอกสารสาระการพัฒนาสังคม
6. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ

การศึกษานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในการปรับปรุงเอกสารสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมทั้ง 5 สาระ และจัดทำแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ข้าราชการบำนาญ ศิษยานุศิษย์ นักวิชาการ และครูจากสถานศึกษารวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในแต่ละสาระการเรียนรู้ ได้ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ ทำให้เอกสารฉบับนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สำนักงาน กศน. ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

เลขาธิการ กศน.

พฤศจิกายน 2554

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

สาระการประกอบอาชีพ..... 1

ผังมโนทัศน์

ระดับประถมศึกษา..... 2

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น..... 3

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 4

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง..... 5

รายวิชาบังคับ..... 13

คำอธิบายรายวิชาและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

ระดับประถมศึกษา..... 14

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น..... 31

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 49

ภาคผนวก..... 68

- นิยามศัพท์..... 69

- คณะผู้จัดทำ..... 71

คำชี้แจง

1. เอกสาร “สาระการประกอบอาชีพ” ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผังมโนทัศน์ มาตรฐานการเรียนรู้ระดับและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คำอธิบายรายวิชา และรายละเอียด คำอธิบายรายวิชา
2. ให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นำไปพิจารณาประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. นำไปใช้จัดกระบวนการการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับ การศึกษา และให้ผู้เรียนได้คุณภาพตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกำหนด
4. คำอธิบายรายวิชาแต่ละระดับ จัดทำตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจขอบข่ายของรายวิชานั้นๆ ดังนั้นในแต่ละคำอธิบายรายวิชา จึงมีการกำหนดชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา การศึกษาและฝึกปฏิบัติ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ได้
5. สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการในอาชีพ และการพัฒนาอาชีพโดยระดับประถมศึกษา เน้นการเข้าสู่อาชีพให้มีอยู่ มีกิน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเน้นการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถขยายอาชีพเพื่อให้มีความมั่นคงในอาชีพ

สาระการประกอบอาชีพ

สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ เรียนรู้ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดี ในงานอาชีพมองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

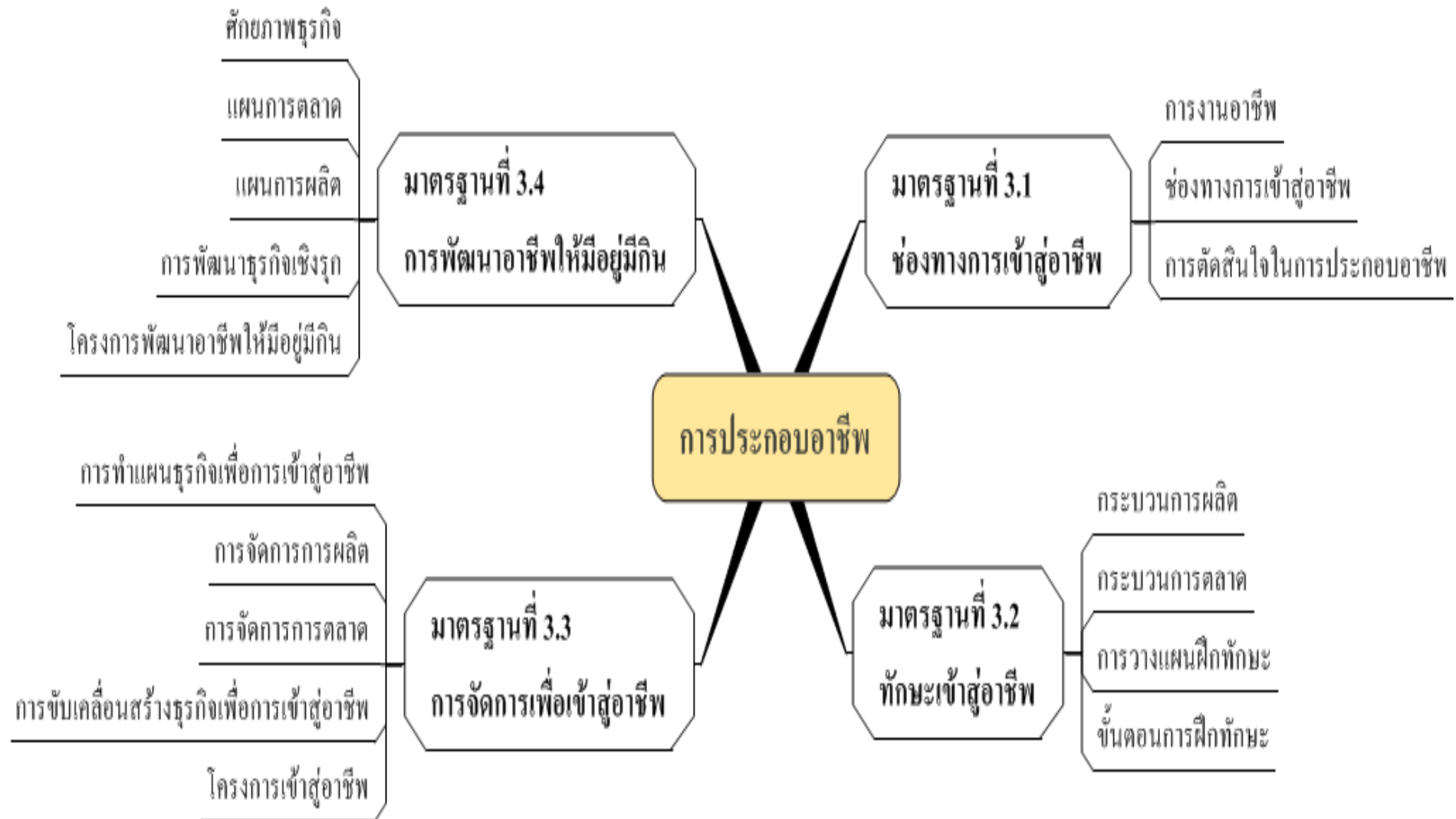
มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

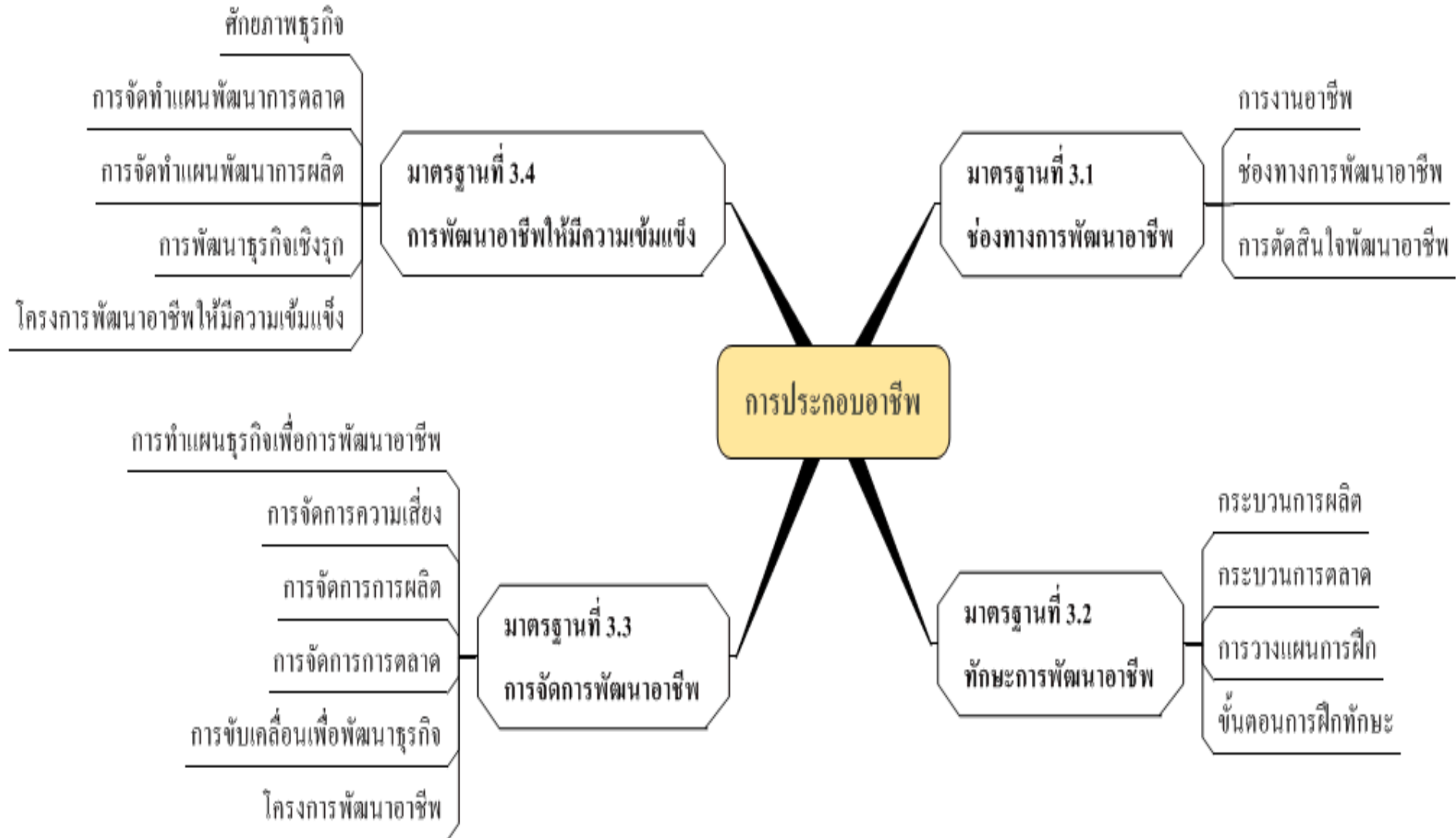
มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

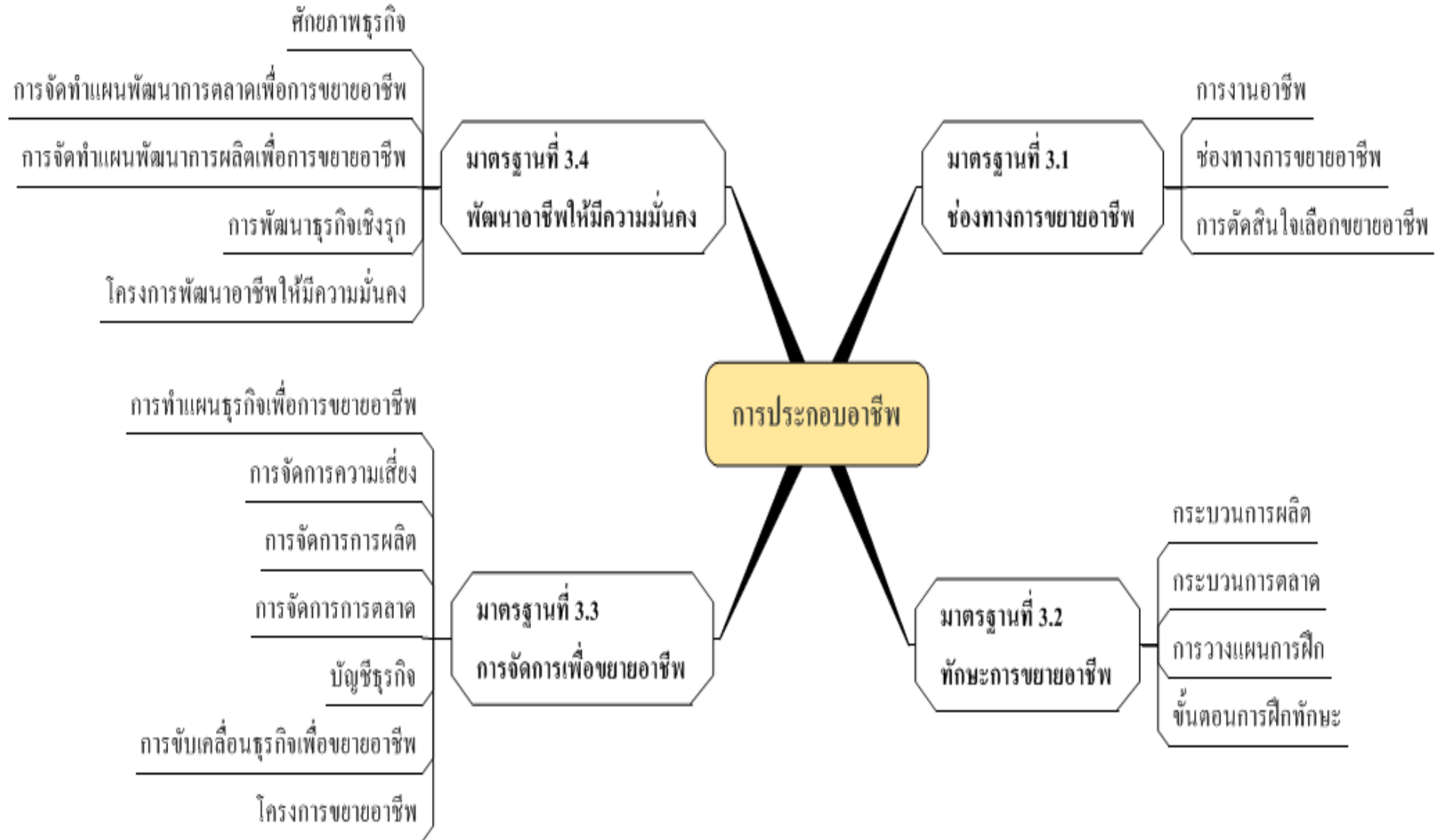
ผังมโนทัศน์
ระดับประถมศึกษา

ผังโนทัศน์
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผังมโนทัศน์
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

และ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพ ได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติ ในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อการเข้าสู่อาชีพได้ 2. อธิบายเหตุปัจจัย ความจำเป็นในการตัดสินใจ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของ	มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่จะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ	มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ ภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่จะนำไปสู่ความมั่นคงที่เหมาะสมกับ ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
ตามลักษณะ ภูมิอากาศ สักยภาพ ของภูมิภาคและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละ พื้นที่ สักยภาพของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ของแต่ละพื้นที่ สักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ใน แต่ละพื้นที่เพื่อการ เข้าสู่อาชีพ	พื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ สักยภาพของ ภูมิภาคและทำเลที่ตั้ง ของแต่ละพื้นที่ สักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของ แต่ละพื้นที่ สักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละ พื้นที่ได้ 3. ยอมรับและเห็นคุณค่า ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 4. ปฏิบัติการวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกอาชีพได้	ทำเลที่ตั้งของแต่ละ พื้นที่ สักยภาพของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ของแต่ละพื้นที่ สักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับชุมชน เพื่อการพัฒนาอาชีพ	วัฒนธรรม ประเพณีและวิถี ชีวิตของแต่ละพื้นที่ สักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ในแต่ละพื้นที่และสอดคล้อง กับชุมชน สังคม 2. อธิบายเหตุผลปัจจัย ความ จำเป็นในการพัฒนาอาชีพที่ เหมาะสมกับสักยภาพของ ตนเองได้ 3. จัดระบบความสำคัญใน การตัดสินใจพัฒนาอาชีพได้ 4. ปฏิบัติการวิเคราะห์เพื่อ การพัฒนาอาชีพได้	ทำเลที่ตั้งของแต่ละ พื้นที่ สักยภาพของ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ของแต่ละพื้นที่ สักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และสอดคล้องกับชุมชน เพื่อการพัฒนาอาชีพ	ของแต่ละพื้นที่ สักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของ แต่ละพื้นที่ สักยภาพของ ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละ พื้นที่ และสอดคล้องกับ ชุมชน สังคม 2. อธิบายเหตุผลปัจจัย ความจำเป็นในการนำ อาชีพไปสู่ความมั่นคงที่ เหมาะสมกับสักยภาพของ ตนเองได้ 3. ตรวจสอบระบบการ ตัดสินใจขยายอาชีพ 4. ปฏิบัติการวิเคราะห์เพื่อ การพัฒนาอาชีพได้

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม	1. อธิบายทักษะที่เกี่ยวกับ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกได้ 2. ยอมรับและเห็นคุณค่า ในการฝึกทักษะการเข้าสู่ อาชีพ 3. ปฏิบัติการวิเคราะห์ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ ที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา	1. อธิบายทักษะที่ เกี่ยวข้องในกระบวนการ ผลิต กระบวนการตลาดที่ ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการพัฒนาอาชีพที่ ตัดสินใจเลือกได้ 2. เห็นความสัมพันธ์ของ การจัดระบบเตรียมความ พร้อมกับการพัฒนา อาชีพ 3. ปฏิบัติการวิเคราะห์ ทักษะในการพัฒนาอาชีพ	มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการขยายอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงบน พื้นฐานความรู้ ใน กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ เหมาะสม มีความ หลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาต่อยอดและ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา	1. อธิบายทักษะที่ เกี่ยวข้องใน กระบวนการผลิตและ การตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการขยายอาชีพที่ ตัดสินใจเลือก 2. ตรวจสอบระบบ ความพร้อมในการขยาย อาชีพให้มีความมั่นคง

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงาน และโครงการธุรกิจ เข้าสู่ตลาดการแข่งขันตาม ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญา	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพได้ 2. ดำเนินการจัดทำแผนธุรกิจด้านการจัดการการผลิตหรือการบริการ และด้านการจัดการการตลาด และการขับเคลื่อนธุรกิจ ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพ ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ของแต่ละพื้นที่	มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำ แผนงานและโครงการ ธุรกิจ เพื่อพัฒนาอาชีพ เข้าสู่ตลาดการแข่งขัน ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติใน แต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพ ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ของแต่ละพื้นที่	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ เพื่อพัฒนาอาชีพได้ 2. ดำเนินการปรับปรุงแผนธุรกิจด้านการจัดการการผลิตหรือการบริการ และด้านการจัดการการตลาด ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถี ชีวิตของแต่ละพื้นที่	มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำ แผนงาน และโครงการ ธุรกิจ เพื่อขยายอาชีพ เข้าสู่ตลาดการแข่งขัน ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติใน แต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพ ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ เพื่อการขยายอาชีพ ได้ 2. ดำเนินการจัดทำและหรือปรับปรุงแผนธุรกิจ ด้านการจัดการการผลิต หรือการบริการ และ ด้านการจัดการ การตลาด ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติ ในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพ ของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพ ของภูมิประเทศและ ทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีภูมิคุ้มกัน	<p>ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้</p> <p>3. ขอมรับและเห็นคุณค่าในการจัดการเข้าสู่ธุรกิจอย่างมีคุณธรรม</p> <p>4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการเข้าสู่อาชีพได้</p>	<p>ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง</p>	<p>ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้</p> <p>3. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระบบการพัฒนาธุรกิจกับการขับเคลื่อนธุรกิจอย่างมีคุณธรรม</p> <p>4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพได้</p>	<p>ของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความมั่นคง</p>	<p>พื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้</p> <p>3. ตรวจสอบระบบธุรกิจเพื่อการขยายอาชีพได้</p> <p>4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการขยายอาชีพได้</p>

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์ หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต วิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การตลาด การผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจ เพื่อสร้างธุรกิจให้มีความยั่งยืน ยอมรับและเห็นคุณค่าในการพัฒนาอาชีพให้มีความยั่งยืน ปฏิบัติการทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความยั่งยืน 	มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ วิเคราะห์ศักยภาพ ธุรกิจ การตลาด การผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจเพื่อสร้างธุรกิจให้มีความเข้มแข็ง อธิบายการจัดระบบการพัฒนาอาชีพ สู่วิธีการที่เข้มแข็งได้ ปฏิบัติการทำแผนและ 	มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีเงินออมและมีทุนในการขยายอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีเงินออม และมีทุนในการขยายอาชีพ วิเคราะห์ศักยภาพ ธุรกิจ การตลาด การผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจเพื่อสร้างธุรกิจให้มีความมั่นคง อธิบายวิธีการ ตรวจสอบการพัฒนาอาชีพให้เข้าสู่ความ

ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
			โครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง		มั่นคง 4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

รายวิชาบังคับ
 สาระการประกอบอาชีพ

มาตรฐาน ที่	ระดับประถมศึกษา			ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต
3.1	อช11001	ช่องทางการ เข้าสู่อาชีพ	2	อช21001	ช่องทางการ พัฒนาอาชีพ	2	อช31001	ช่องทางการ ขยายอาชีพ	2
3.2 3.3	อช11002	ทักษะการ ประกอบ อาชีพ	4	อช21002	ทักษะการ พัฒนาอาชีพ	4	อช31002	ทักษะการ ขยายอาชีพ	4
3.4	อช11003	พัฒนาอาชีพ ให้มีอยู่มีกิน	2	อช21003	พัฒนาอาชีพ ให้มีความ เข้มแข็ง	2	อช31003	พัฒนาอาชีพ ให้มีความ มั่นคง	2

คำอธิบายรายวิชา

และ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

ระดับประถมศึกษา

คำอธิบายรายวิชา อช11001 ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่เพื่อการเข้าสู่อาชีพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับช่องทางการเข้าสู่อาชีพ ดังนี้ คือ

ความหมาย ความสำคัญและความจำเป็นของการประกอบอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะขอบข่ายการงานอาชีพ กระบวนการทำงาน การบริหารจัดการของอาชีพต่างๆ ในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อการเข้าสู่อาชีพจากการงานอาชีพ ดังนี้

อาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

อาชีพด้านอุตสาหกรรม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ซึ่งประกอบด้วย การบำรุงรักษา การติดตั้ง การประกอบ การซ่อมและการผลิตเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ

อาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นความประณีต สวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

อาชีพด้านพาณิชยกรรม เป็นการวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมที่เป็นการนำเอาทรัพยากรต่างๆ มาใช้ร่วมกัน หรือเปลี่ยนสภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดคุณค่าที่สูงกว่าเดิม โดยในงานหรือกิจกรรมด้านพาณิชยกรรม ครอบคลุมลักษณะงานการตลาด งานการผลิตหรือบริการ งานการเงินและบัญชี และงานทรัพยากรมนุษย์

อาชีพด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับงานการบริหารจัดการด้วยการวางแผน ดำเนินการ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และการประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ทักษะเฉพาะของแต่ละบุคคล

ความหมาย ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการเข้าสู่อาชีพในชุมชน สังคม ที่เหมาะสมกับ ศักยภาพทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะ ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ต่างๆ ได้แก่ การลงทุน การตลาด กระบวนการผลิต การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และผลกระทบต่อชุมชนและ สิ่งแวดล้อม ความรู้ความสามารถของตนเองต่ออาชีพนั้นๆ การลำดับความสำคัญของอาชีพที่มีความเป็นไปได้ เพื่อนำข้อมูลที่วิเคราะห์ไว้นี้ไปปรึกษาผู้รู้ การตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยวิเคราะห์ความ พร้อมของตนเอง ตามศักยภาพทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของ พื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เน้นการสำรวจอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา แล้วนำมาวิเคราะห์ จัดกลุ่มอาชีพ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ด้านอาชีพของชุมชน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่ เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองได้

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริง ผลงานปฏิบัติ สังเกตความสนใจ ความร่วมมือในกระบวนการเรียนรู้ ความ รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช11001 ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับศักยภาพทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ เพื่อการเข้าสู่อาชีพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การงานอาชีพ	<p>1.อธิบายความสำคัญ และความจำเป็นในการประกอบอาชีพได้</p> <p>2.อธิบาย วิเคราะห์ลักษณะ ขอบข่ายกระบวนการผลิตงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <p>3.อธิบายการจัดการอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา</p>	<p>1.ความสำคัญ และความจำเป็นในการประกอบอาชีพ</p> <p>2.งานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานอาชีพด้านเกษตรกรรม - งานอาชีพด้านอุตสาหกรรม - งานอาชีพด้านพาณิชยกรรม - งานอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ - งานอาชีพด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะ <p>3.การจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีป</p>	50

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>อาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p>	<p>ในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p>	
2	<p>ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ</p>	<p>1.อธิบายความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง</p> <p>2.ศึกษาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพของตน</p> <p>3.ลำดับอาชีพโดยพิจารณาความเป็นไปได้ของอาชีพ จำนวน 3 อาชีพ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการลำดับอาชีพที่เลือก</p>	<p>1.ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางประกอบอาชีพ</p> <p>2.ความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การลงทุน - การตลาด - กระบวนการผลิต - การขนส่ง - การบรรจุหีบห่อ - การแปรรูป - ผลกระทบต่อชุมชน และสภาพแวดล้อม - ความรู้ความสามารถ <p>ฯลฯ</p> <p>3.การลำดับอาชีพและเหตุผล</p>	20
3	<p>การตัดสินใจเลือก</p>	<p>1.ตัดสินใจเลือกอาชีพได้</p>	<p>1.การตัดสินใจเลือกอาชีพ</p>	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	อาชีพ	เหมาะสมกับตนเอง	<p align="center">ตามศักยภาพ 5 ด้าน คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละ พื้นที่ - ศักยภาพของพื้นที่ตาม ลักษณะภูมิอากาศ - ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ - ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต ของแต่ละพื้นที่ - ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่ 	

คำอธิบายรายวิชา อช11002 ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและ โครงการธุรกิจ เข้าสู่ตลาดการแข่งขันตาม 5 ศักยภาพ ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับช่องทางการเข้าสู่อาชีพ ดังนี้ คือ

ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการอาชีพ และระบบการจัดการเพื่อการเข้าสู่อาชีพที่ตัดสินใจเลือก แหล่งเรียนรู้ในการฝึก การตัดสินใจเลือกแหล่งและวิธีการฝึก การบันทึกรายงานการฝึกทักษะการประกอบอาชีพ

การทำแผนธุรกิจ แผนธุรกิจเป็นแผนแม่บทในการประกอบอาชีพของทุกคนในครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการในการระดมความคิดจากการวิเคราะห์ชุมชนที่กำหนดด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่การมีอยู่มีกินเป็นผลสำเร็จ โดยกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ การดำเนินงานที่จะดำเนินการไปตามแผนธุรกิจ

การจัดการการผลิตหรือการบริการ เป็นการจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ

การจัดการการตลาด เป็นการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด ซึ่งดำเนินการ โดยการ โฆษณา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำข้อมูลฐานลูกค้า และการกระจายสินค้าให้ถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผนงานและ โครงการเข้าสู่ธุรกิจ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สำรวจ วิเคราะห์ทักษะที่ต้องการฝึก แหล่งฝึกและวิธีการฝึก กระบวนการผลิต กระบวนการการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การถอดบทเรียน การสร้างความพร้อมในการประกอบอาชีพ

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการทำแผนธุรกิจของชุมชน หรือของผู้เรียนตาม **ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่** และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการผลิต การจัดการการตลาด อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา เพื่อฝึกปฏิบัติและนำเสนอปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างแท้จริง

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การจัดทำแผน และโครงการประกอบอาชีพ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช11002 ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เข้าสู่ตลาดการแข่งขันตาม ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตาม ลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทักษะในการเข้าสู่อาชีพ	1.อธิบาย ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี 2. อธิบาย ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ และระบบการจัดการ เพื่อการเข้าสู่อาชีพ 3.สำรวจแหล่งเรียนรู้ และ สถานที่ฝึกทักษะเพื่อการเข้าสู่อาชีพ 4.วางแผนในการฝึกทักษะอาชีพ	1.ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี 2. ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ 3.แหล่งเรียนรู้ และสถานที่ฝึกอาชีพ 4.การวางแผนโดยกำหนดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ - ความรู้และทักษะที่ต้องฝึก - วิธีการฝึก - แหล่งฝึก	80

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			- วัน เวลาในการฝึก ฯลฯ	
		5.ฝึกทักษะอาชีพตามแผนที่กำหนดไว้ได้โดยมีการบันทึกขั้นตอนการฝึกทุกขั้นตอน	5.การฝึกทักษะอาชีพ - การจดบันทึก - ปัญหาและการแก้ปัญหา - ข้อเสนอแนะ ฯลฯ	
2	การทำแผนธุรกิจเพื่อการเข้าสู่อาชีพ	<p>1.วิเคราะห์ชุมชนโดยการระดมความคิดเห็นของคนในชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน เป้าหมาย และกลยุทธ์ ตาม</p> <p>ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>2.วางแผนปฏิบัติการ</p>	<p>1.การวิเคราะห์ชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุดแข็ง - จุดอ่อน - โอกาส - อุปสรรค <p>ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่</p> <p>2. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยม เป้าหมาย และกลยุทธ์ ในการกำหนดแผนธุรกิจของชุมชน</p> <p>5.การวางแผนปฏิบัติการ</p>	15

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	การจัดการการผลิตหรือการบริการ	1.จัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ 2.อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต 3.อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4.จัดทำแผนการจัดการการผลิตหรือการบริการ	1.การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ 2.การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต 3.การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4.การจัดทำแผนการจัดการการผลิตหรือการบริการ	15
4	การจัดการการตลาด	1.จัดการการตลาดเพื่อนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด 2.จัดทำแผนการจัดการการตลาด	1.การจัดการการตลาด - การโฆษณา - การประชาสัมพันธ์ - การวิจัยตลาด - การส่งเสริมการขาย - การทำข้อมูลฐานลูกค้า - การกระจายสินค้า 2.การจัดทำแผนการจัดการการตลาด	15
5	การขับเคลื่อนสร้างธุรกิจ เพื่อเข้าสู่อาชีพ	1.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการ 2.พัฒนาแผนปฏิบัติการ 3.อธิบายขั้นตอนการขับเคลื่อนสร้างธุรกิจ 4.อธิบายปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการขับเคลื่อนธุรกิจ	1.การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการ 2.การพัฒนาแผนปฏิบัติการ 3.ขั้นตอนการขับเคลื่อนการสร้างธุรกิจ 4.ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข	20
6	โครงการเข้าสู่อาชีพ	1.อธิบายความสำคัญของการทำโครงการประกอบอาชีพ 2.เขียนโครงการ 3.เขียนแผนปฏิบัติการ	1.ความสำคัญของการทำโครงการ ประกอบอาชีพ 2.ขั้นตอนการเขียนโครงการ 3.การเขียนแผนปฏิบัติการ	15

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4.ตรวจสอบโครงการได้ถูกต้อง และเหมาะสม	4.การตรวจสอบโครงการ	

คำอธิบายรายวิชา อข11003 พัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน จำนวน 2 หน่วยกิต

ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์ หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ดังนี้คือ

ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

ศักยภาพธุรกิจตนเอง ชุมชน ความจำเป็นและคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ (ระยะเริ่มต้น ระยะสร้างตัว ระยะทรงตัว ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น) การวิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพบนเส้นทางของเวลา

การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การกำหนดทิศทางการตลาด กำหนดเป้าหมายการตลาด การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายบนพื้นฐานศักยภาพธุรกิจที่เป็นอยู่ การวิเคราะห์กลยุทธ์กำหนดกิจกรรมแผนพัฒนาการตลาด

การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การกำหนดคุณภาพผลผลิตหรือการบริการ การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ การกำหนดเป้าหมายการผลิต/บริการ การกำหนดแผนกิจกรรม พัฒนาระบบการผลิตหรือการบริการ

การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก ความจำเป็นและคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก การแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการแท้จริงของผู้บริโภค รูปลักษณ์คุณภาพใหม่เพิ่มช่องทางการเข้าถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาหรือพาไปศึกษาของจริง เพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การจัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช11003 พัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศักยภาพธุรกิจ	<p>1.อธิบายความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีอยู่มีกิน</p> <p>2. อธิบายความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ</p> <p>3.วิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจในระยะต่าง ๆ</p> <p>4.วิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ใน</p>	<p>1.ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.ความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ</p> <p>3.การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเริ่มต้น - ระยะสร้างตัว - ระยะทรงตัว - ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น <p>4.การวิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถี</p>	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		แต่ละพื้นที่ บนเส้นทางของเวลา	ชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ในแต่ละพื้นที่ บนเส้นทาง ของเวลา	
2	การจัดทำแผนพัฒนา การตลาด	1.กำหนดทิศทางการตลาด 2.กำหนดเป้าหมาย การตลาด 3.กำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4.วิเคราะห์กลยุทธ์ 5.กำหนดกิจกรรมและแผนการ พัฒนาการตลาด	1.การกำหนดทิศทางการตลาด 2.การกำหนดเป้าหมาย การตลาด 3.การกำหนดกลยุทธ์สู่ เป้าหมาย 4.การวิเคราะห์กลยุทธ์ 5.กิจกรรมและแผนการ พัฒนาการตลาด	15
3	การจัดทำแผนพัฒนา การผลิตหรือการ บริการ	1.อธิบายการกำหนดคุณภาพ ผลิตหรือการบริการ 2.วิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิต หรือการบริการ 3.กำหนดเป้าหมายการผลิตหรือ การบริการ 4.กำหนดแผนกิจกรรมการผลิต 5.พัฒนาระบบการผลิตหรือการ บริการ	1.การกำหนดคุณภาพการ ผลิตหรือการบริการ 2.การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการ ผลิตหรือการบริการ 3.การกำหนดเป้าหมายการ ผลิตหรือการบริการ 4.การกำหนดแผนกิจกรรม การผลิต 5.การพัฒนาระบบการผลิต หรือการบริการ	15
4	การพัฒนาธุรกิจเชิง รุก	1.อธิบายความจำเป็น และคุณค่า ของธุรกิจเชิงรุก 2.อธิบายการแทรกความนิยมเข้าสู่ ผู้ความต้องการของผู้บริโภคได้ อย่างแท้จริง 3.อธิบายการสร้างรูปลักษณ์ คุณภาพสินค้าใหม่	1.ความจำเป็น และคุณค่าของ ธุรกิจเชิงรุก 2.การแทรกความนิยมเข้าสู่ ความต้องการของผู้บริโภค 3.การสร้างรูปลักษณ์คุณภาพ	15

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4.อธิบายการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	สินค้าใหม่ 4.การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง (พออยู่ พอกิน มีรายได้)	
5	โครงการพัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน	1.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนต่างๆ 2.เขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3.ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาอาชีพ 4.ปรับปรุงโครงการพัฒนาอาชีพ	1.การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนต่างๆ 2.การเขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3.การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ 4.การปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาอาชีพ	15

คำอธิบายรายวิชา

และ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำอธิบายรายวิชา อช21001 ช่องทางการพัฒนาอาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับช่องทางการพัฒนาอาชีพ ดังนี้ คือ

ความหมาย ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะขอบข่ายการทำงาน อาชีพ กระบวนการทำงาน การบริหารจัดการของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อการพัฒนาอาชีพ จากการทำงาน อาชีพต่าง ๆ เช่น

อาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

อาชีพด้านอุตสาหกรรม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ซึ่งประกอบด้วย การบำรุงรักษา การติดตั้ง การประกอบ การซ่อมและการผลิตเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ

อาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นความประณีต สวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

อาชีพด้านพาณิชยกรรม เป็นการวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมที่เป็นการนำเอาทรัพยากรต่างๆ มาใช้ร่วมกัน หรือเปลี่ยนแปลงสภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดคุณค่าที่สูงกว่าเดิม โดยในงานหรือกิจกรรมด้านพาณิชยกรรม ครอบคลุมลักษณะงานการตลาด งานการผลิตหรือบริการ งานการเงินและบัญชี และงานทรัพยากรมนุษย์

อาชีพด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับงานการบริหารจัดการด้วยการวางแผน ดำเนินการ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และการประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ทักษะเฉพาะของแต่ละบุคคล

ความหมาย ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการเข้าสู่อาชีพในชุมชน สังคม ที่เหมาะสมกับศักยภาพทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะ

ภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ต่างๆ ได้แก่ การลงทุน การตลาด กระบวนการผลิต การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ความรู้ความสามารถของตนเองต่ออาชีพนั้นๆ การลำดับความสำคัญของอาชีพที่มีความเป็นไปได้ เพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์ให้วน่าไปปรึกษาผู้รู้ การตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยวิเคราะห์ความพร้อมของตนเอง ตามศักยภาพทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เน้นการสำรวจอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา และสิ่งที่ต้องการพัฒนาที่สอดคล้องกับอาชีพของตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สรุปเป็นองค์ความรู้สิ่งที่ต้องการพัฒนา

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริง ผลงานปฏิบัติ สังเกตความสนใจ ความร่วมมือในกระบวนการเรียนรู้

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช21001 ช่องทางการพัฒนาอาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และ ทวีปแอฟริกา ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การงานอาชีพ	<p>1.อธิบายความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.อธิบายลักษณะขอบข่าย กระบวนการผลิตงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และ ทวีปแอฟริกา เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>3.อธิบายการจัดการในงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีป</p>	<p>1.ความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.การพัฒนาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานอาชีพด้านเกษตรกรรม - งานอาชีพด้านอุตสาหกรรม - งานอาชีพด้านพาณิชยกรรม - งานอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ - งานอาชีพ ด้านอำนาจการและอาชีพเฉพาะ <p>3.การพัฒนากระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5</p>	50

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>4.อธิบายคุณธรรม จริยธรรมในการพัฒนาอาชีพ</p>	<p>ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <p>3.1การจัดการการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวางแผน - การจัดทำโครงการ - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การใช้แรงงาน - การใช้สถานที่ - การใช้ทุน <p>ฯลฯ</p> <p>3.2 การจัดการการตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดทิศทาง <p>การตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การหาความต้องการของตลาด - การขนส่ง - การขาย - การกำหนดราคาขาย - การทำบัญชีประเภทต่างๆ <p>ฯลฯ</p> <p>4.คุณธรรม จริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรับผิดชอบ - การประหยัด - การอดออม - ความสะอาด - ความประณีต - ความขยัน - ความซื่อสัตย์ 	

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5.อธิบายการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมในการพัฒนา อาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีป เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีป อเมริกา ทวีปยุโรป และ ทวีปแอฟริกา	ฯลฯ 5.การอนุรักษ์พลังงาน และ สิ่งแวดล้อมในการพัฒนา อาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	
2	ช่องทางการพัฒนา อาชีพ	1.อธิบายความจำเป็นในการ มองเห็นช่องทางการพัฒนา อาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง 2.ศึกษาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีป ยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ใน การพัฒนาอาชีพ 3.กำหนดวิธีการและขั้นตอน การประกอบอาชีพโดย	1.ความจำเป็นในการมองเห็น ช่องทางเพื่อพัฒนาอาชีพ 2.ความเป็นไปได้ในการ พัฒนาอาชีพ - การลงทุน - การตลาด - กระบวนการผลิต - การขนส่ง - การบรรจุหีบห่อ - การแปรรูป - ผลกระทบต่อชุมชน และ สภาพแวดล้อม - ความรู้ความ สามารถ ฯลฯ 3.การกำหนดวิธีการพัฒนา อาชีพพร้อมให้เหตุผล	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		พิจารณาความเป็นไปได้ของ การพัฒนาอาชีพ และจัดลำดับ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการ ลำดับการพัฒนาอาชีพที่ กำหนด		
3	การตัดสินใจเลือก พัฒนาอาชีพ	1.ตัดสินใจเลือกพัฒนาอาชีพ ได้เหมาะสมกับตนเอง	1.การตัดสินใจเลือกพัฒนาอาชีพ ตาม 5 ศักยภาพ ได้แก่ - ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละ พื้นที่ - ศักยภาพของพื้นที่ตาม ลักษณะภูมิอากาศ - ศักยภาพของภูมิประ เทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละ พื้นที่ - ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถี ชีวิตของแต่ละพื้นที่ - ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่	10

คำอธิบายรายวิชา อช21002 ทักษะการพัฒนาอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในการพัฒนาอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เพื่อพัฒนาอาชีพเข้าสู่ตลาดการแข่งขันตาม **ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่** และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับทักษะอาชีพที่ต้องการพัฒนาอาชีพ ดังนี้คือ

ความจำเป็นในการฝึกทักษะเพื่อพัฒนาอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความหมาย ความสำคัญของการจัดการเพื่อพัฒนาอาชีพ และระบบการจัดการเพื่อการพัฒนาอาชีพ ที่ตัดสินใจเลือก แหล่งเรียนรู้ในการฝึก วิธีการฝึก การตัดสินใจเลือกแหล่ง และวิธีการฝึก การบันทึกรายงาน การฝึกทักษะการพัฒนาอาชีพ โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

ความหมาย ความสำคัญของการจัดทำ และหรือปรับปรุงการจัดการอาชีพ

การทำแผนธุรกิจ แผนธุรกิจเป็นแผนแม่บทในการประกอบอาชีพของทุกคนในครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการในการระดมความคิดจากการวิเคราะห์ชุมชนที่กำหนดด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน ตาม **ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่** และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็งเป็นผลสำเร็จ โดยกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ การดำเนินงานที่จะดำเนินการไปตามแผนธุรกิจ

การจัดการความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพและจัดการเกี่ยวกับผลการดำเนินการในอดีตที่ผ่านมา ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี จนถึงปัจจุบัน เน้นยอดขายของประเภทสินค้า ค่าใช้จ่ายต่างๆ ผลกำไร วิเคราะห์ คู่แข่งขัน วิเคราะห์ส่วนครองตลาดสัมพันธ วิเคราะห์สมรรถนะของธุรกิจ วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายใน ด้านจุดแข็ง จุดอ่อน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค ว่าประเด็นใดจะก่อให้เกิด ความเสี่ยงในการประกอบอาชีพต้องจัดการแก้ปัญหาความเสี่ยงนั้น เพื่อความเข้มแข็งในอาชีพ

การจัดการการผลิต หรือการบริการ เป็นการจัดการเกี่ยวกับ การควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐานตาม ความต้องการของตลาด การใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การลดต้นทุนการผลิต หรือการบริการ

การจัดการการตลาด เป็นการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด ซึ่งดำเนินการ โดยการ โฆษณา การประชาสัมพันธ์ การวิจัยตลาด การส่งเสริมการขาย การจัดทำข้อมูลฐานลูกค้า ความสามารถกระจายสินค้าให้ถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผนและโครงการพัฒนาธุรกิจ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สำรวจ วิเคราะห์ทักษะที่ต้องการพัฒนาอาชีพแหล่งฝึกและวิธีการฝึก กระบวนการผลิต กระบวนการ ตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การถอดบทเรียนจากการฝึกทักษะเพื่อการพัฒนาอาชีพ โดยประยุกต์ใช้ภูมิ ปัญญา

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการทำแผนธุรกิจของชุมชน หรือของผู้เรียนตาม **ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิ ประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่** และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการความเสี่ยง การจัดการการผลิต การจัดการการตลาด อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาหรือพาไปศึกษาของจริง เพื่อฝึก ปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่างๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างแท้จริง

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การทำแผนงาน และโครงการพัฒนา อาชีพ โดยการนำภูมิปัญญาในชุมชนมาประยุกต์ใช้

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช21002 ทักษะการพัฒนาอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในการพัฒนาอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เพื่อพัฒนาอาชีพเข้าสู่ตลาดการแข่งขันตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความเข้มแข็ง

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทักษะในการพัฒนาอาชีพ	<p>1.อธิบายความจำเป็นในการฝึกทักษะ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี</p> <p>2.อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการอาชีพ และระบบ การจัดการ เพื่อการพัฒนาอาชีพ โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา</p> <p>3.สำรวจแหล่งเรียนรู้ และ สถานที่ฝึกทักษะในการพัฒนา อาชีพ</p> <p>4.วางแผนในการฝึกทักษะอาชีพ โดยพัฒนาต่อยอด และ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา</p>	<p>1.ความจำเป็นในการฝึก ทักษะ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อ พัฒนาอาชีพ</p> <p>2.ความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการอาชีพ</p> <p>3.แหล่งเรียนรู้ และสถานที่ ฝึกอาชีพ</p> <p>4.การวางแผนโดยกำหนดสิ่ง ต่างๆดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรู้และทักษะที่ต้อง ฝึก - วิธีการฝึก 	80

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			<ul style="list-style-type: none"> - แหล่งฝึก - วัน เวลาในการฝึก ฯลฯ 	
		5.ฝึกทักษะอาชีพตามแผนที่กำหนดไว้ได้โดยมีการบันทึกขั้นตอนการฝึกทุกขั้นตอน	5.การฝึกทักษะอาชีพ <ul style="list-style-type: none"> - การจดบันทึก - ปัญหาและการแก้ปัญหา - ข้อเสนอแนะ ฯลฯ 	
2	การทำแผนธุรกิจเพื่อการพัฒนาอาชีพ	1.วิเคราะห์ชุมชนโดยการระดมความคิดเห็นของคนในชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน เป้าหมาย และกลยุทธ์ตามศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1.การวิเคราะห์ชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - จุดแข็ง - จุดอ่อน - โอกาส - อุปสรรค ตามศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ - ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ - ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ - ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ - ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ 2.การกำหนดวิสัยทัศน์	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2.วางแผนปฏิบัติการ	พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ในการกำหนด แผนพัฒนาธุรกิจของชุมชน 3.การวางแผนปฏิบัติการ	
3	การจัดการความเสี่ยง	1.วิเคราะห์ศักยภาพ และจัดการเกี่ยวกับผลการดำเนินการในอดีตที่ผ่านมา 2-3 ปี จนถึงปัจจุบัน 2.อธิบายวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยง เพื่อความมั่นคงของอาชีพ 3.สามารถวางแผนปฏิบัติการ	1.การวิเคราะห์ศักยภาพ และจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงาน - ประเภทสินค้า - ค่าใช้จ่ายต่างๆ - ผลกำไร - คู่แข่งขัน - ส่วนครองตลาด - สมรรถนะของธุรกิจ - สภาวะแวดล้อมภายใน จุดแข็ง จุดอ่อน - สภาวะแวดล้อมภายนอก ด้านโอกาสและอุปสรรค 2.การแก้ปัญหาความเสี่ยง 3.การวางแผนปฏิบัติการ	20
4	การจัดการการผลิต หรือการบริการ	1.จัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ 2.อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต 3.อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4.จัดทำแผนการผลิตหรือการบริการ	1.การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ 2.การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต 3.การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4.การจัดทำแผนปฏิบัติการ	10
5	การจัดการการตลาด	1.จัดการการตลาดเพื่อนำผลผลิต	1.การจัดการการตลาด	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>เข้าสู่ตลาด</p> <p>2.สามารถจัดทำแผนการจัดการการตลาด</p>	<p>- การโฆษณา</p> <p>- การประชาสัมพันธ์</p> <p>- การวิจัยตลาด</p> <p>- การส่งเสริมการขาย</p> <p>- การทำข้อมูลฐานลูกค้า</p> <p>- การกระจายสินค้า</p> <p>2.การจัดทำแผนปฏิบัติการ</p>	
6	การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาธุรกิจ	<p>1.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาธุรกิจ</p> <p>2.พัฒนาแผนพัฒนาอาชีพ</p> <p>3.ขั้นตอนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาอาชีพ</p> <p>4.อธิบายปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการขับเคลื่อนแผนธุรกิจ</p>	<p>1.การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.การพัฒนาแผนพัฒนาอาชีพ</p> <p>3.ขั้นตอนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาอาชีพ</p> <p>4.ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการขับเคลื่อนแผนธุรกิจ</p>	20
7	โครงการพัฒนาอาชีพ	<p>1.อธิบายความสำคัญของการทำโครงการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.เขียนโครงการ</p> <p>3.เขียนแผนปฏิบัติการ</p> <p>4.ตรวจสอบโครงการได้ถูกต้องและเหมาะสม</p>	<p>1.ความสำคัญของโครงการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.ขั้นตอนการเขียนโครงการ</p> <p>3.การเขียนแผนปฏิบัติการ</p> <p>4.การตรวจสอบโครงการ</p>	10

**คำอธิบายรายวิชา อช21003 พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

ศึกษา และฝึกทักษะเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เพื่อให้มีความเข้มแข็ง ดังนี้ คือ

ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

ศักยภาพธุรกิจตนเอง ชุมชน ความจำเป็นและคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ (ระยะเริ่มต้น ระยะสร้างตัว ระยะทรงตัว ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น) การวิเคราะห์ธุรกิจศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ บนเส้นทางของเวลา

การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การกำหนดทิศทางการตลาด กำหนดเป้าหมายการตลาด การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายบนพื้นฐานศักยภาพธุรกิจที่เป็นอยู่ การวิเคราะห์กลยุทธ์กำหนดกิจกรรมแผนการตลาด

การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การกำหนดคุณภาพผลผลิตหรือการบริการ การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ การกำหนดเป้าหมายการผลิตหรือการบริการ การกำหนดแผนกิจกรรม พัฒนาระบบการผลิตหรือบริการ

การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก ความจำเป็นและคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก การแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการแท้จริงของผู้บริโภค รูปลักษณ์ คุณภาพใหม่ เพิ่มช่องทางเข้าถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา หรือพาไปศึกษาของจริงเพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง (พออยู่ พอกิน มีรายได้ มีการออม)

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้การจัดทำแผน และโครงการพัฒนา
อาชีพให้มีความเข้มแข็ง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช21003 พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต และเหลือเงินออมตามศักยภาพ

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศักยภาพธุรกิจ	<p>1.อธิบายความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพเพื่อความเข้มแข็ง</p> <p>2.อธิบายความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพของธุรกิจ</p> <p>3.สามารถวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจในระยะต่าง ๆ</p> <p>4.สามารถวิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ บนเส้นทาง</p>	<p>1.ความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.ความจำเป็นของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ</p> <p>3.การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเริ่มต้น - ระยะสร้างตัว - ระยะทรงตัว - ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น <p>4.การวิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตาม ลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่</p>	20

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		ของเวลา	ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ในแต่ละพื้นที่ บนเส้นทาง ของเวลา	
2	การจัดทำแผนพัฒนา การตลาด	1.กำหนดทิศทางการตลาด 2.กำหนดเป้าหมาย การตลาด 3.กำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4.วิเคราะห์กลยุทธ์ 5.กำหนดกิจกรรมและแผนการ พัฒนาการตลาด	1.การกำหนดทิศทาง การตลาด 2.การกำหนดเป้าหมาย การตลาด 3.การกำหนดกลยุทธ์สู่ เป้าหมาย 4.การวิเคราะห์กลยุทธ์ 5.กิจกรรมและแผนการ พัฒนาการตลาด	15
3	การจัดทำแผนพัฒนา การผลิตหรือการ บริการ	1.อธิบายการกำหนดคุณภาพ ผลผลิตหรือการบริการ 2.วิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิต หรือการบริการ 3.กำหนดเป้าหมายการผลิตหรือ การบริการ 4.กำหนดแผนกิจกรรมการผลิต 5.พัฒนาระบบการผลิตหรือการ บริการ	1.การกำหนดคุณภาพการ ผลิตหรือการบริการ 2.การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการ ผลิตหรือการบริการ 3.การกำหนดเป้าหมายการ ผลิตหรือการบริการ 4.การกำหนดแผนกิจกรรม 5.การพัฒนาระบบการผลิต หรือการบริการ	15
4	การพัฒนาธุรกิจ เชิงรุก	1.อธิบายความจำเป็น และคุณค่า ของธุรกิจเชิงรุก 2.อธิบายการแทรกความนิยมเข้า สู่ความต้องการของผู้บริโภค อย่างแท้จริง 3.อธิบายการสร้างรูปลักษณ์ คุณภาพสินค้าใหม่	1.ความจำเป็น และคุณค่าของ ธุรกิจเชิงรุก 2.การแทรกความนิยมเข้าสู่ ความต้องการของผู้บริโภค 3.การสร้างรูปลักษณ์คุณภาพ สินค้าใหม่	15

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4.อธิบายการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	4.การพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง (พออยู่ พอกิน มีรายได้ มีการออม)	
5	โครงการพัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	1.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนต่าง ๆ 2.เขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3.ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาอาชีพ 4.ปรับปรุงโครงการพัฒนาอาชีพ	1.การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนต่างๆ 2.การเขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3.การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ 4.การปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาอาชีพ	15

คำอธิบายรายวิชา

และ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำอธิบายรายวิชา อช31001 ช่องทางการขยายอาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการขยายอาชีพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับช่องทางการขยายอาชีพ ดังนี้ คือ

ความหมาย ความสำคัญและความจำเป็นของการขยายอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะขอบข่ายการงานอาชีพ กระบวนการทำงาน การบริหารจัดการของอาชีพต่างๆ ในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลก เพื่อการขยายอาชีพ จากการทำงานอาชีพต่างๆ เช่น

อาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

อาชีพด้านอุตสาหกรรม เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ซึ่งประกอบด้วย การบำรุงรักษา การติดตั้ง การประกอบ การซ่อมและการผลิตเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ

อาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของ เครื่องใช้ ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นความประณีต สวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

อาชีพด้านพาณิชยกรรม เป็นการวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมที่เป็นการนำเอาทรัพยากรต่างๆ มาใช้ร่วมกัน หรือเปลี่ยนสภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดคุณค่าที่สูงกว่าเดิม โดยในงานหรือกิจกรรมด้านพาณิชยกรรม ครอบคลุมลักษณะงานการตลาด งานการผลิตหรือบริการ งานการเงินและบัญชี และงานทรัพยากรมนุษย์

อาชีพด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะทาง เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับงานการบริหารจัดการด้วยการวางแผน ดำเนินการ เพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ และการประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ ทักษะเฉพาะของแต่ละบุคคล

ความหมาย ความจำเป็นในการขยายอาชีพในชุมชน สังคม ที่เหมาะสมกับศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่

ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ต่างๆ ได้แก่ การลงทุน การตลาด กระบวนการผลิต การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ความรู้ความสามารถของตนเองต่ออาชีพนั้นๆ การลำดับความสำคัญของอาชีพที่มีความเป็นไปได้ต่อการขยายอาชีพ เพื่อนำข้อมูลที่วิเคราะห์ไว้นำไปปรึกษาผู้รู้ การตัดสินใจขยายอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการสำรวจอาชีพในชุมชน ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา แล้วนำมาวิเคราะห์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สรุปเป็นองค์ความรู้เพื่อการขยายอาชีพ ของคน หรือชุมชน

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริง ผลงานปฏิบัติ สังเกตความสนใจ ความร่วมมือในกระบวนการเรียนรู้

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช31001 ช่องทางการขยายอาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชนเพื่อการขยายอาชีพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การงานอาชีพ	<p>1.อธิบายความสำคัญ และความจำเป็นในการขยายอาชีพ</p> <p>2.อธิบายลักษณะขอบข่าย กระบวนการผลิตงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อนำมาวิเคราะห์ ขยายอาชีพ</p> <p>3.อธิบายการจัดการในงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีป</p>	<p>1.ความสำคัญ และความจำเป็นในการขยายอาชีพ</p> <p>2.การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานอาชีพด้านเกษตรกรรม - งานอาชีพด้านอุตสาหกรรม - งานอาชีพด้านพาณิชยกรรม - งานอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ - งานอาชีพด้านอำนาจการและอาชีพเฉพาะ <p>3.การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5</p>	50

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการขยายอาชีพ</p> <p>4.อธิบายคุณธรรม จริยธรรมในการขยายอาชีพ</p>	<p>ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา</p> <p>3.1 การจัดการการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวางแผน - การจัดทำโครงการ - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การใช้แรงงาน - การใช้สถานที่ - การใช้ทุน <p>ฯลฯ</p> <p>3.2 การจัดการการตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดทิศทาง <p>การตลาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การหาความต้องการของตลาด - การขนส่ง - การขาย - การกำหนดราคาขาย - การทำบัญชีประเภทต่างๆ <p>ฯลฯ</p> <p>4.คุณธรรม จริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความรับผิดชอบ - การประหยัด - การอดออม - ความสะอาด - ความประณีต 	

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5.อธิบายการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมในการขยาย อาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีป เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	- ความยั่งยืน - ความซื่อสัตย์ ฯลฯ 5.การอนุรักษ์พลังงาน และ สิ่งแวดล้อมในการขยาย อาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	
2	ช่องทางการขยายอาชีพ	1.อธิบายความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการขยายอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง 2.ศึกษาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการขยายอาชีพ	1.ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางประกอบอาชีพ 2.ความเป็นไปได้ในการขยายอาชีพ - การลงทุน - การตลาด - กระบวนการผลิต - การขนส่ง - การบรรจุหีบห่อ - การแปรรูป - ผลกระทบต่อชุมชน และสภาพแวดล้อม - ความรู้ความสามารถ ฯลฯ 3.การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการขยายอาชีพพร้อมให้เหตุผล	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3.กำหนดวิธีการและขั้นตอนการขยายอาชีพโดยพิจารณาความเป็นไปได้ของการขยายอาชีพ พร้อมทั้งให้เหตุผลในการขยายอาชีพที่เลือก		
3	การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ	1.ตัดสินใจเลือกขยายอาชีพตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ที่เหมาะสมกับตนเอง	1.การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่	10

คำอธิบายรายวิชา อช31002 ทักษะการขยายอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจทักษะ ในการขยายอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงบนพื้นฐานความรู้ ในกระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาต่อยอดและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงาน และโครงการ เพื่อขยายอาชีพเข้าสู่ตลาดการแข่งขัน ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับทักษะอาชีพที่ต้องการขยายอาชีพ ดังนี้คือ

ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ เพื่อการขยายอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ เพื่อการขยายอาชีพ และระบบการจัดการเพื่อการขยายอาชีพที่ตัดสินใจเลือก แหล่งเรียนรู้ในการฝึก การตัดสินใจเลือกแหล่งและวิธีการฝึก การบันทึกรายงาน การฝึกทักษะการขยายอาชีพ โดยพัฒนาต่อยอด และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา และคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

ความหมาย ความสำคัญของการจัดทำหรือปรับปรุงการจัดการอาชีพ

การทำแผนธุรกิจ แผนธุรกิจเป็นแผนแม่บทในการประกอบการงานอาชีพของทุกคนในครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการในการระดมความคิดจากการวิเคราะห์ชุมชนที่กำหนดด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคงเป็นผลสำเร็จ โดยกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ การดำเนินงานที่จะดำเนินการไปตามแผนธุรกิจ

การจัดการความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละ

พื้นที่ และจัดการเกี่ยวกับผลการดำเนินการในอดีตที่ผ่านมาในช่วงระยะเวลา 3-5 ปี จนถึงปัจจุบันเน้นยอดขายของประเภทสินค้า ค่าใช้จ่ายต่างๆ ผลกำไร วิเคราะห์คู่แข่งชั้น วิเคราะห์ส่วนครองตลาดสัมพันธ์ วิเคราะห์สมรรถนะของธุรกิจ วิเคราะห์สถานะแวดล้อมภายในด้าน จุดแข็ง จุดอ่อน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้าน โอกาสและอุปสรรค ว่าประเด็นใดจะทำให้เกิดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพต้องจัดการแก้ปัญหา ความเสี่ยงนั้น เพื่อความมั่นคงของอาชีพ

การขับเคลื่อนแผนธุรกิจ เป็นการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสู่ความสำเร็จ โดยการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการ การพัฒนาแผนปฏิบัติการ การจัดการความรู้ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสู่ความสำเร็จ

การจัดการการผลิต เป็นการจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด การใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ

การจัดการการตลาด เป็นการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด ซึ่งดำเนินการ โดยการ โฆษณา การประชาสัมพันธ์ การวิจัยตลาด การส่งเสริมการขาย การจัดทำข้อมูลฐานลูกค้า ความสามารถกระจายสินค้าให้ถึงลูกค้า

บัญชีธุรกิจ บัญชีธุรกิจจะเป็นตัวควบคุมการดำเนินการด้านธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ บัญชีธุรกิจควรมีบัญชีเกี่ยวกับรายได้ – กำไร – รายจ่าย สภาพคล่องทางการเงิน หนี้สูญ ต้นทุนทางการเงิน สินทรัพย์ – หนี้สิน และการลงทุน

ปฏิบัติการ จัดทำแผนและวางระบบพัฒนาธุรกิจให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สำรวจ วิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นต่อการขยายอาชีพแหล่งฝึกและวิธีการฝึกกระบวนการผลิต กระบวนการตลาด นวัตกรรม เทคโนโลยี การถอดบทเรียนจากการฝึกทักษะเพื่อการขยายอาชีพโดยการพัฒนาต่อยอด ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและค่านึงความหลากหลายทางชีวภาพ

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการทำแผนธุรกิจของชุมชน หรือของผู้เรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการความเสี่ยง การขับเคลื่อนแผนธุรกิจ การจัดการผลิต การจัดการตลาด บัญชีธุรกิจ อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา หรือพาไปศึกษาของจริง เพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่างๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างแท้จริง

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้การจัดทำแผน และโครงการขยายธุรกิจ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช31002 ทักษะการขยายอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจทักษะ ในอาชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงบนพื้นฐานความรู้ ในกระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาต่อยอดและ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงาน และ โครงการ เพื่อขยายอาชีพเข้าสู่ตลาดการ แข่งขัน ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตาม ลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่ความมั่นคง

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทักษะในการขยายอาชีพ	1. อธิบายความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการ ขยายอาชีพ 2. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการอาชีพ และระบบ การจัดการ เพื่อการขยายอาชีพ โดยพัฒนาต่อยอด ประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา และคำนึงถึงความ หลากหลายทางชีวภาพ 3. สำรวจแหล่งเรียนรู้ และ สถานที่ฝึกทักษะในการขยาย อาชีพ 4. วางแผนในการฝึกทักษะอาชีพ โดยพัฒนาต่อยอด ประยุกต์ใช้	1. ความจำเป็นในการฝึก ทักษะอาชีพ กระบวนการ ผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อ การขยายอาชีพ 2. ความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการอาชีพ และ ระบบการจัดการ 3. แหล่งเรียนรู้ และสถานที่ ฝึกอาชีพ 4. การวางแผน โดยกำหนดสิ่ง ต่างๆดังนี้	80

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<p>ภูมิปัญญา และคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ</p> <p>5.ฝึกทักษะอาชีพตามแผนที่กำหนดไว้ได้โดยมีการบันทึกขั้นตอนการฝึกทุกขั้นตอน</p>	<p>- ความรู้และทักษะที่ต้องฝึก</p> <p>- วิธีการฝึก</p> <p>- แหล่งฝึก</p> <p>- วัน เวลาในการฝึก</p> <p>ฯลฯ</p> <p>5.การฝึกทักษะอาชีพ</p> <p>- การจดบันทึก</p> <p>- ปัญหาและการแก้ปัญหา</p> <p>- ข้อเสนอแนะ</p> <p>ฯลฯ</p>	
2	<p>การทำแผนธุรกิจเพื่อการขยายอาชีพ</p>	<p>1.วิเคราะห์ชุมชน โดยการระดมความคิดเห็นของคนในชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน เป้าหมาย และกลยุทธ์ตามศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ และแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>1.การวิเคราะห์ชุมชน</p> <p>- จุดแข็ง</p> <p>- จุดอ่อน</p> <p>- โอกาส</p> <p>- อุปสรรค</p> <p>ตามศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่</p>	5

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2.วางแผนปฏิบัติการ	2.การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ ในการกำหนดแผนขยายธุรกิจ ของชุมชน 3.การวางแผนปฏิบัติการ	
3	การจัดการความเสี่ยง	1. รู้และเข้าใจหลักการและ ขั้นตอนการจัดการ ความเสี่ยง 2.วิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงทาง ธุรกิจ 3. วางแผนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Planning)	การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) 1.ความหมาย 2.องค์ประกอบการจัดการ ความเสี่ยง 3.การ วิเคราะห์ปัจจัยความ เสี่ยงทางธุรกิจ 4. การประเมินความเสี่ยง 5.การกำหนดมาตรการแก้ไข และป้องกันความเสี่ยง 6. การ ประเมินผลของ มาตรการแก้ไขและป้องกัน 7. การวางแผนการบริหาร ความเสี่ยง (Risk Management Planning 8. การติดตามประเมินผลการ บริหารความเสี่ยง	10
4	การจัดการการผลิต หรือการบริการ	1.จัดการเกี่ยวกับการควบคุม คุณภาพ 2.อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต 3.อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุน การผลิตหรือการบริการ 4.จัดทำแผนการผลิตหรือการ	1.การจัดการเกี่ยวกับการ ควบคุมคุณภาพ 2.การใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต 3.การลดต้นทุนการผลิตหรือ การบริการ 4.การจัดทำแผนปฏิบัติการ	5

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		บริการ		
5	การจัดการการตลาด	1.จัดการการตลาดเพื่อนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด 2.จัดทำแผนการจัดการการตลาด	1.การจัดการการตลาด - การโฆษณา - การประชาสัมพันธ์ - การวิจัยตลาด - การส่งเสริมการขาย - การทำข้อมูลฐานลูกค้า - การกระจายสินค้า 2.การจัดทำแผนปฏิบัติการ	5
6	บัญชีธุรกิจ	1.อธิบายความสำคัญในการทำบัญชีธุรกิจ 2.บอกประเภทของบัญชีประเภทต่างๆที่เกี่ยวข้อง	1.ความสำคัญในการทำบัญชีธุรกิจ 2.ประเภทของบัญชีธุรกิจ - ขั้นตอนการทำบัญชีประเภทต่างๆ - บัญชีรับ-จ่าย - บัญชีหนี้สิน - บัญชีการเงิน - บัญชีสินทรัพย์ ฯลฯ	30
7	การขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อขยายอาชีพ	1.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการในการขยายธุรกิจ 2.พัฒนาแผนปฏิบัติการการขยายธุรกิจ 3.อธิบายขั้นตอนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเพื่อการขยายธุรกิจ	1.การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนปฏิบัติการในการขยายธุรกิจ 2.แผนปฏิบัติการขยายธุรกิจ 3.ขั้นตอนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเพื่อการขยายธุรกิจ	15
8	โครงการขยายอาชีพ	1.อธิบายความสำคัญของการทำ	1.ความสำคัญของโครงการ	10

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		โครงการขยายอาชีพ 2.เขียนโครงการ 3.เขียนแผนปฏิบัติการ 4.ตรวจสอบโครงการได้ถูกต้อง และเหมาะสม	2.ขั้นตอนการเขียนโครงการ 3.การเขียนแผนปฏิบัติการ 4.การตรวจสอบโครงการ	

คำอธิบายรายวิชา อช31003 พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีเงินออมและมีทุนในการขยายอาชีพ

ศึกษา และฝึกทักษะเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เพื่อให้มีความมั่นคง ดังนี้ คือ

ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

ศักยภาพธุรกิจของตนเอง ชุมชน ความจำเป็นและคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ (ระยะเริ่มต้น ระยะสร้างตัว ระยะทรงตัว ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น) การวิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่บนเส้นทางของเวลา

การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การกำหนดทิศทางการตลาด การกำหนดเป้าหมายการตลาด การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายบนพื้นฐานศักยภาพธุรกิจที่เป็นอยู่ การวิเคราะห์กลยุทธ์กำหนดกิจกรรม แผนการพัฒนาการตลาด

การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การกำหนดคุณภาพผลผลิตหรือการบริการ การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ การกำหนดเป้าหมายการผลิตหรือการบริการ การกำหนดแผนกิจกรรม พัฒนาระบบการผลิตหรือการบริการ

การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก ความจำเป็นและคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก การแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการแท้จริงของผู้บริโภค รูปลักษณ์คุณภาพใหม่ เพิ่มช่องทางเข้าถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผน และ โครงการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การจัดทำแผนพัฒนาการผลิต การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา หรือพาไปศึกษาของจริง เพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่าง ๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาอาชีพของตน หรือชุมชน ให้มีความมั่นคง (พออยู่ พอกิน มีรายได้ มีการออม และมีทุนในการขยายอาชีพ)

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การจัดทำแผนและโครงการพัฒนา
อาชีพให้มีความมั่นคง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช31003 พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพ ให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีเงินออมและมีทุนในการขยายอาชีพ

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศักยภาพธุรกิจ	<p>1.อธิบายความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพ เพื่อให้มีความมั่นคง</p> <p>2.อธิบายความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ ศักยภาพของธุรกิจ</p> <p>3.วิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจในระยะต่าง ๆ</p> <p>4.วิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์</p>	<p>1.ความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพ</p> <p>2.ความจำเป็นของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ</p> <p>3.การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเริ่มต้น - ระยะสร้างตัว - ระยะทรงตัว - ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น <p>4.การวิเคราะห์ธุรกิจตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถี</p>	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		ในแต่ละพื้นที่บนเส้นทางของเวลา	ชีวิตของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่บน เส้นทางของเวลา	
2	การจัดทำแผนพัฒนา การตลาด	1.กำหนดทิศทางการตลาด 2.กำหนดเป้าหมายการตลาด 3.กำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4.วิเคราะห์กลยุทธ์ 5.กำหนดกิจกรรมและ แผนการพัฒนากการตลาด	1.การกำหนดทิศทาง การตลาด 2.การกำหนดเป้าหมายการตลาด 3.การกำหนดกลยุทธ์สู่ เป้าหมาย 4.การวิเคราะห์กลยุทธ์ 5.กิจกรรมและแผนการ พัฒนากการตลาด	15
3	การจัดทำแผนพัฒนาการ ผลิตหรือการบริการ	1.อธิบายการกำหนดคุณภาพ ผลผลิตหรือการบริการ 2.สามารถวิเคราะห์ทุนปัจจัย การผลิตหรือการบริการ 3.กำหนดเป้าหมายการผลิต หรือการบริการ 4.กำหนดแผนกิจกรรมการ ผลิต 5.พัฒนาระบบการผลิตหรือ การบริการได้	1.การกำหนดทุนการผลิต หรือการบริการ 2.การวิเคราะห์ทุนปัจจัย การผลิตหรือการบริการ 3.การกำหนดเป้าหมายการ ผลิตหรือการบริการ 4.การกำหนดแผนกิจกรรม ผลิต 5.การพัฒนาระบบการผลิต หรือการบริการ	15
4	การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก	1.อธิบายความจำเป็น และ คุณค่าของธุรกิจเชิงรุก 2.อธิบายการแทรกความนิยม เข้าสู่ความต้องการของ ผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง 3.อธิบายการสร้างรูปลักษณ์ คุณภาพสินค้าใหม่	1.ความจำเป็น และคุณค่า ของธุรกิจเชิงรุก 2.การแทรกความนิยมเข้าสู่ ความต้องการของผู้บริโภค 3.สร้างรูปลักษณ์คุณภาพ สินค้าใหม่	15

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4.อธิบายการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	4.การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง เข้มแข็ง ยั่งยืน (พออยู่ พอกิน มีรายได้ มีการออม และมีทุนในการขยายอาชีพ)	
5	โครงการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	1.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนการตลาดและการผลิตหรือการบริการ 2.เขียนโครงการการพัฒนาอาชีพได้ 3.ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาอาชีพ 4.ปรับปรุงโครงการพัฒนาอาชีพ	1.การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนการตลาดและการผลิตหรือการบริการ 2.การเขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3.การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาอาชีพ 4.การปรับปรุงโครงการพัฒนาอาชีพ	15

~ 68 ~

ภาคผนวก

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ผังมโนทัศน์ (Concept Map) หมายถึง แผนภาพแทนความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่มีความหมายระหว่างความคิดรวบยอดต่างๆ โดยอยู่ในรูปของข้อความ ทั้งนี้ข้อความอาจเป็นฉลากความคิดรวบยอดสองอัน หรือมากกว่านั้น ซึ่งมาเชื่อมโยงกันด้วยถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ หรือความเกี่ยวข้องระหว่างความคิดรวบยอดนั้น ๆ Concept Map สามารถอยู่ในรูปแบบของแผนภูมิใยแมงมุม (Spider chart) แผนภูมิองค์กร (Organization chart) หรือ แผนผังสาย (Flow diagram)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน หลังผ่านกระบวนการเรียนรู้ในสาระ ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวบูรณาการด้วยความคิดรวบยอดสารสนเทศ ทักษะความชำนาญ ความสามารถในการสื่อสารองค์ความรู้ ความสามารถในการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

คำอธิบายรายวิชา หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดของแต่ละรายวิชา ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ เวลาเรียน รหัสวิชา ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับชั้น เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทาง ที่ผู้สอนใช้ในการวางแผน และออกแบบการเรียนการสอน

สาระการเรียนรู้ หมายถึง องค์ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะสำคัญรวมไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนต้องรู้และปฏิบัติได้

ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสถานภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลา หรือช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของตัวชี้วัดแสดง/ระบุ/บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมกว้าง ๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะใช้ในการประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ หรือใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างจุดเวลา/ช่วงเวลาที่ต่างกันเพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลง

อาชีพ หมายถึง การทำมาหากินจากการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิต และรายได้เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม

เจตคติ หมายถึง สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลทำให้เกิด มีท่าทีหรือมีความคิดเห็น รู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ หรือไม่ชอบ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถสูงสุดที่เป็นไปได้ของบุคคล สัตว์ สิ่งของนั้นๆ ได้รับการบำรุงส่งเสริม อย่างเต็มที่ และถูกต้องทั้งทางกายและทางจิต

การจัดการอาชีพ หมายถึง ความพยายามของบุคคลที่จะจัดระบบงาน และจัดระบบคน เพื่อให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาอาชีพ หมายถึง การทำให้อาชีพเจริญเติบโต งอกงาม และมากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงที่ละเอียดละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่ขยายขึ้น

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ จีระวุฒิ
นายวิมล จำนงบุตร
ดร.ชัยศ อิ่มสุวรรณ
ดร.ทองอยู่ แก้วไทรสะ
นางพรทิพย์ กล้ารบ

เลขาธิการ กศน.
รองเลขาธิการ กศน.
ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตร
ที่ปรึกษาด้านพัฒนาหลักสูตร
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

คณะผู้ยกร่าง

นายวิรัช วิทยุฒิ
นายอุทัย หนูแดง
นายพิชิต แสงลอย
นายวาทีน งามปลอด
นางอุบล ทศนโกวิท
นายมงคล กาพกลอด
นางนงคราญ แก้วจันทร์
นางนราวัลย์ นันตะภูมิ
นางสาวสุกัญญา ทรัพย์มณี
นางคุษฎี ศรีวัฒนาโรทัย

ข้าราชการบ้านาญ
ข้าราชการบ้านาญ
ผอ.กศน.อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
ผอ.กศน.อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ผอ.กศน.อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ผอ.กศน.อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ผอ.กศน.อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ
ผอ.กศน.อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
ผอ.กศน.เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร
กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

คณะผู้บรรณาธิการ

นายพิชิต แสงลอย
นางอุบล ทศนโกวิท
นางสาวกัญจนพร นาจาน
นางสุกัญญา รัตนจารุวัฒน์
นางคุษฎี ศรีวัฒนาโรทัย
นางสาวชาลินี ธรรมธิษา

ผอ.กศน.อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
ผอ.กศน.อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
ครู ศรช. กศน.อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
ครู ศรช. กศน.อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

คณะทำงาน

นางคุณฤดี ศรีวัฒนาโรทัย

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

นางพรทิพย์ เข้มทอง

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

นางสาวผฉินันท์ แซ่อึ้ง

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

นางสาวสมถวิล ศรีจันทร์วิโรจน์

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

นางรุ่งอรุณ ไสยโสภณ

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

นางสาวชาลินี ธรรมธिया

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบ

นางคุณฤดี ศรีวัฒนาโรทัย

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

คณะผู้พัฒนาและปรับปรุง ครั้งที่ 2

ที่ปรึกษา

1. นายประเสริฐ บุญเรือง	เลขานุการ กศน.
2. ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์	รองเลขาธิการ กศน.
3. นายวัชรินทร์ จำปี	รองเลขาธิการ กศน.
4. นางวาทินี จันทรโณกุล	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
5. นางชุลีพร ผาตินินนาท	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเผยแพร่ทางการศึกษา
6. นางอัญชลิ ธรรมวิธีกุล	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
7. นางศุทธิณี งามเขตต์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

ผู้พัฒนาและปรับปรุง ครั้งที่ 2

1. นางอัญชลิ ธรรมวิธีกุล	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
2. นางคุษฎี ศรีวัฒนาโรทัย	ข้าราชการบำนาญ สำนักงาน กศน.
3. นายสุธี วรประดิษฐ์	สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
4. นางสาวกฤษณา โสภี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว
5. นายสุภาพ เมืองน้อย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
6. นางสาวทิพวรรณ วงค์เรือน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะทำงาน

1. นางสาวธัญญลักษณ์ ศรีจันทร์วิโรฒ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2. นางสาวเขาวรัตน์ คำตรง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
3. นายกิตติพงศ์ จันทวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
4. นางสาวกรวรรณ กวีวงษ์พิพัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน